

Lausuntopyyntö koskien alueellisen pelastustoimen valmiusjärjestelmän muutosta**219/09.05.01.00/2021****Khall 11.10.2021 § 197**

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta on kokouksessaan käsitellyt varallaoloa ja kompensatiokeinoja. Varallaoloa ja kompensatiokeinoa koskeva asia liittyy työtuomioistuimen antamaan välituomioon, jonka mukaan 13 henkilön vaatimuksesta varallaoloaika tulisi katsoa työajaksi. Välituomion johdosta Pohjois-Savon pelastuslaitos on käynnistänyt valmistelutyön ja nykyisessä palvelutasopäätöksessä mainittujen kompensatiotoimien käyttöönoton.

Pohjois-Savon pelastuslaitos on lähettänyt kunnille 23.6.2021 lausuttavaksi neljä eri vaihtoehtoa varallaolokiistan ja työtuomioistuimen ratkaisun vuoksi aloitetusta vapaamuotoisen varallaolon kompensatiokeinojen käyttöön ottoa varten, ja laskenut neljälle vaihtoehdolle kustannusesityksen. Pohjois-Savon pelastuslaitos on laatinut kuntien antamista lausunnoista yhteenvedon. Vaihtoehto 3 on saanut kuntien lausunnoissa eniten kannatusta ja myös Rautavaara oli vaihtoehdon 3 kannalla. Keskiuuriin kuntiin myönnetty poikkeuslupapäätös ei kuitenkaan mahdollista tarvittavaa määrää 8 h työpäiviä pienempien ympäryskuntien virka-ajan päivystyksen järjestämiseksi.

Tästä syystä Pelastuslaitos selvittää mahdollisuutta perustaa lisää 24/7 asemia ja näille työvuorolistaesitystä, jotta nk. päiväkomennuksina voitaisiin tuottaa pieniin kuntiin virka-ajan sisällä olevat onnettomuuksien ehkäisyn työt (palotarkastukset, neuvonta ja turvallisuusviestintä, kaluston huollot ja tarkistukset sekä muut pelastusvalmiutta ylläpitävät työt). Työaika säilyisi kaikilla lähtökohtaisesti samana ja Aluehallintoviraston poikkeuslupapäätös voidaan ottaa huomioon. Tämä edellyttää henkilöresurssin kustannusten laskemista uudelleen ja paloasemien tarkastelua, mitkä voidaan ilman suuria kustannuksia muuttaa 24/7 periaatteella toimiviksi.

Pohjois-Savon pelastuslaitos pyytää Pohjois-Savon kunnilta ja Pohjois-Savon kaupungeilta lausunnot Pohjois-Savon pelastustoimen valmistelussa olevista vaihtoehdoista varallaoloksi ja kompensatiokeinoiksi. Varallaolon muutos- ja kompensatiokeinoista pidetään kuntatilaisuus torstaina 7.10 klo 12.00-14.00 TEAMS-tilaisuutena. Kuntatilaisuudessa esitellään viisi uutta ratkaisuvaihtoehtoa ja kunkin kunnan maksuosuus eri vaihtoehdoissa. Vaihtoehdot on esitellyt liitemateriaalissa sähköisen kokouksen puolella.

Koska kuntatilaisuus on esityslistan julkaisemisen jälkeen, annetaan päätösehdotus vasta kokouksessa. Lausunnot pyydetään toimittamaan 19.10.2021 mennessä.

Valmistelija: kunnanjohtaja

Kunnanjohtajan päätösehdotus:

Rautavaaran kunta lausuntonaan toteaa seuraavaa:

Rautavaaran kunta ei pysty puoltamaan mitään esitetyistä vaihtoehdoista.

Kaikissa vaihtoehdoissa Rautavaaran palvelut heikkenevät tai parhaimmillaankin pysyvät samana, mutta hinta kohoaa merkittävästi.

Kuntatilaisuudessa 7.10. esitetyistä perusteluista huolimatta Rautavaaran kunta pohtii ajankohtaa miksi näin iso ja reippaasti henkilökuntaa lisäävä organisaatiomuutos tulisi tehdä juuri ennen hyvinvointialueen aloittamista, jonka vastuulle myös pelastustoimi 1.1.2023 alkaen kuuluu. Nopeimmillaankin ehdotettu muutos ehtisi tulla voimaan vain reilu puoli vuotta ennen hyvinvointialueiden aloittamista. Lisäksi Pohjois-Savon hyvinvointialue on linjannut HR johtamista koskevista asioista, että alueella valmistelunaikana vapautuvien hallinnollisten johto- ja asiantuntijatasen tehtävien uudelleen täyttämässä tulee noudattaa harkintaa ja merkittävistä henkilöstökäytännemuutoksista tulee pidättäytyä väliaikana. Pelastustoimen esittelemissä mallivaihtoehdoissa tarvittaisiin kymmeniä uusia virkoja. Vaikka kyseessä ei ole hallinnolliset tai asiantuntijatasen tehtävät, tulisi rekrytointitarpeista keskustella HR vastuuvälittäjän kanssa ja pyytää Pohjois-Savon hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielimen (VATE) lausunto.

Myöskin henkilöstön saatavuus on huomioitava. Vaihtoehtomallien vaatimien kymmenien työntekijöiden rekrytoiminen esitetyllä aikataululla saattaisi olla hankalaa.

Kuntakokouksessa nousi esiin mahdollisuus odottaa työtuomioistuimen lopullista päätöstä ja kysyttiin tarkempaa laskelmaa pelastuslaitokselle kertyvästä niin sanotusta riskin vuosihinnasta jos tässä vaiheessa ei tehtäisi mitään. Lisäselvityksiä ja lisävaihtoehtoja työtuomioistuimen välipäätös huomioiden kaivataan.

Rautavaaran kunnan mielestä on ohjeistuksen ja perustettavan hyvinvointialueen edun vastaista muodostaa esitetyn kaltaiset lisäkustannukset kiireellä ennen vuotta 2023. Asialla on myös vaikutusta kuntien tulevaan rahoitukseen.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.